

Adroddiad I:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y Cyfarfod:	15 Chwefror 2013
Prif Aelod / Swyddog:	Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Gwasanaeth Democrataidd
Teitl:	Cymharu Adnoddau ar gyfer Craffu

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg byr o'r adnoddau y mae'r chwe awdurdod lleol yng ngogledd Cymru yn ei ddarparu i gefnogi swyddogaethau eu pwyllgor craffu.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad?

Yn y cyfarfod diwethaf fe ofynnodd yr aelodau am adroddiad yn cymharu adnoddau ar gyfer pwyllgorau craffu ar draws gogledd Cymru. Mae cylch gwaith y pwyllgor yn cynnwys gwneud awgrymiadau ar yr adnoddau sydd ei angen er mwyn cefnogi craffu.

3. Beth yw'r Awgrymiadau?

Fod y Pwyllgor Gwasanaeth Democrataidd yn ystyried y wybodaeth a'r sylwadau yn unol â hynny.

4. Manylion yr Adroddiad.

4.1 Nid yw Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 yn pennu sut y dylai awdurdod lleol drefnu eu trefniadau craffu. Mae'r penderfyniad yn cael ei adael i'r cynghorau. Mae hyn wedi arwain at amrywiaeth eang yn nifer a chylch gwaith y pwyllgorau craffu a'r math a maint y gefnogaeth sydd ar gael.

4.2 Mae lefel ac effeithiolrwydd cyfraniad aelodau Craffu yn cael dylanwad mawr ar effeithiolrwydd cyffredinol craffu, ac fe wneith hyn amrywio yn naturiol rhwng pwyllgorau a chynghorau. Er hyn, mae'r gefnogaeth y mae awdurdod yn ei roi i graffu yn bwysig iawn i gyflawni'r pedwar swyddogaeth graidd o graffu ac atebolrwydd:¹

- her adeiladol 'cyfaill beirniadol'
- mwyhau llais a phryderon y cyhoedd
- cael eu harwain gan bobl annibynnol sy'n cymryd cyfrifoldeb dros eu swyddogaeth

¹ Canolfan ar gyfer Craffu Cyhoeddus www.cfps.org.uk

- hybu gwelliannau mewn gwasanaethau cyhoeddus. Gallwch ddarganfod mwy am y bedair egwyddor yma yn ein Canllaw Craffu Da.

4.3 Ar gyfer yr adroddiad yma, rwyf wedi adnabod cefnogaeth allweddol fel staff craffu; cyllideb dewisiol, a hyfforddi. Fe all staff craffu gyflawni amrywiaeth o swyddogaethau gwahanol yn cynnwys trefniadaeth a cefnogaeth gweinyddol, rhoi cyngor a gwybodaeth, a cyflawni gwaith ymchwil. Gall y swyddogion weithio yn gyfan gwbl neu'n y lle cyntaf ar gyfer craffu (swyddogion penodol) neu cael canran o'u gwaith yn ymwneud â craffu. Gall rhai cynghorau rhoi cyllideb ar gyfer craffu yn ogystal a costau staff (cyllideb dewisiol) i dalu am gostau sy'n codi o weithgareddau craffu.

4.4 Mae'r nifer o bwyllgorau craffu sefydlog a cyfarfodydd am fod yn ffactor yn gwerthuso faint o gefnogaeth sydd yn debygol o fod ar gael ar ôl y tasgau trefniadaeth sylfaenol a gweinyddol sydd yn galluogi pwyllgor i gyfarfod a threfnu cyfarfodydd yn y dyfodol. Mae'r atodiad yn rhoi trosolwg cryno o'r strwythur a'r cefnogaeth yn y 6 sir.

4.5 Mae gwybodaeth mwy manwl ar ffwythiannau craffu ar gael yn adroddiad blynyddol pob sir.

Adroddiad Blynyddol Ynys Môn:

<http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2012/05/11/Overview-Scrutiny--Annual-Report-2011-2012.pdf>

Adroddiad Blynyddol Conwy:

<http://modgoveng.conwy.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=207&MId=3231&Ver=4>

Adroddiad Blynyddol Dinbych:

<https://moderngov.denbighshire.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=134&MId=4477&Ver=4&LLL=0>

Adroddiad Blynyddol Fflint:

http://www.flintshire.gov.uk/wps/portal/english/services?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/web+content/flintshire/english/services/100004/200033/1031

Adroddiad Blynyddol Gwynedd:

http://www.gwynedd.gov.uk/gwy_doc.asp?cat=4255&doc=21639&Language=1&p=1&c=1

Adroddiad Blynyddol Wrecsam:

<http://www.wrexham.gov.uk/MinutesData/Council/cl26092012a.htm>

5. Sut mae'r penderfyniadau yn cyfrannu ar Flaenoriaeth Gorfforaethol?

Nid oes angen penderfyniad ar hyn o bryd.

6. Faint fydd y gost a sut y bydd hyn yn effeithio'r gwasanaethau eraill?

Bwriad yr adroddiad yma yw rhoi gwybodaeth ar gyfer trafodaeth. Nid oes unrhyw effaith uniongyrchol ar wasanaethau eraill.

7. Beth yw prif gasgliad Asesiad Effaith Cydraddoldeb (AEC) i ymgymryd â'r penderfyniad? Dylai templed cyflawnedig yr AEC gael ei roi ynghlwm fel atodiad i'r adroddiad.

Nid oes ei angen ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi digwydd gyda Craffu ac eraill?

Mae unedau craffu mewn awdurdodau eraill yng ngogledd Cymru wedi cyfrannu gwybodaeth ar gyfer yr adroddiad.

9. Datganiad y Prif Swyddog Ariannu

Ddim wedi ei gael ar gyfer yr adroddiad yma.

10. Pa risgiau sydd ac oes rhywbeth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Dim ar gael.

11. Pŵer i wneud penderfyniad

Mae Mesur y Llywodraeth Lleol 2011 (Cymru) yn galluogi i'r Pwyllgor Gwasanaeth Democrataidd adolygu a gwneud argymhellion ar y lefel o adnoddau sydd ar gael ar gyfer y swyddogaeth o graffu.